



EU PPF
PODRŠKA EU U PRIPREMI PROJEKATA
Perspektiva Srbije za održivi razvoj

ppf.rs | europa.rs | mei.gov.rs | cfcu.gov.rs



REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
MINISTARSTVO FINANSIJA
Sektor za ugovaranje i finansiranje programa
iz sredstava Evropske unije



Projekat finansira
Evropska unija

Infrastrukturni projekti – Upravljanje ugovorom - Uputstvo

Priprema TD na osnovu FIDIC ugovora



Priprema FIDIC ugovora

FIDIC ugovor o radovima

Ugovor

Pismo o prihvatanju Ponude

Pismo ponude

Dodatak Ponudi

Ugovorni uslovi

Tehnička dokumentacija

Osnovna struktura FIDIC ugovora

FIDIC uslovi ugovora uključuju

Opšte uslove

Posebne uslove

Opšti uslovi – **nepromenjeni** za svaki projekat.

Posebni uslovi – pripremljeni za određeni projekat, uključuju izmene ili dodatne odredbe koje odgovaraju potrebama projekta (PRAG, važeći zakon, sektorska baza, lokacija itd.)

Sadržaj FIDIC publikacije

- (a) predgovor
- (b) Opšti uslovi
- (c) Uputstva za pripremu Posebnih uslova
- (d) Obrasci

Sadržaj FIDIC publikacije

a) predgovor

Kratak pregled različitih ugovora iz 1999.

Uvodni komentari

Tri grafikona s uobičajenim redosledom događaja (pojednostavljeno)

- Glavni događaji tokom ugovora
- Redosled plaćanja
- Redosled događaja u sporu

Sadržaj FIDIC publikacije

b) Opšti uslovi

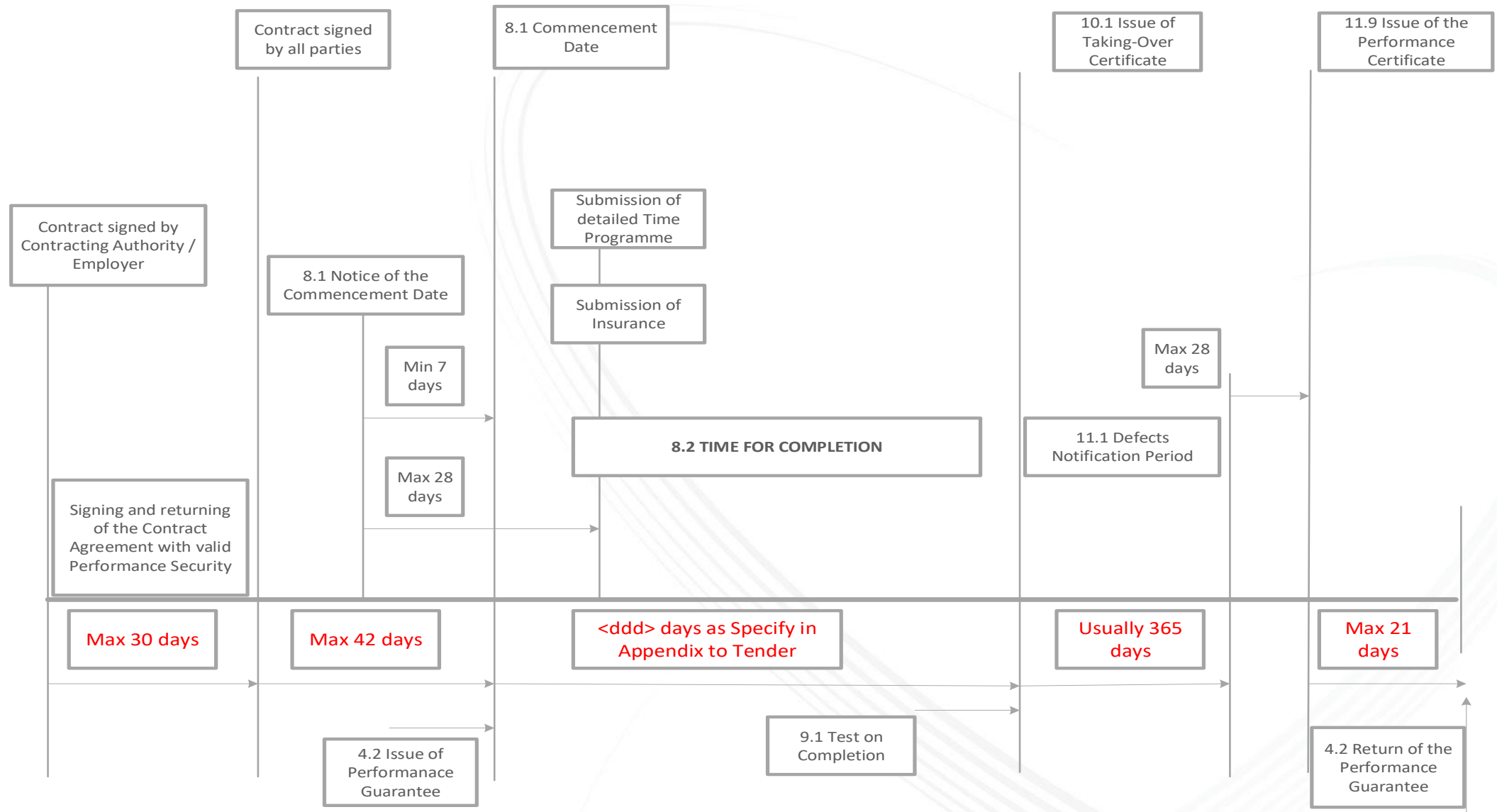
- Članovi od 1. do 20.
- Oko 160 pod-odredbi
- Dodatak i aneks Ugovora o rešavanju sporova
- Uključiti neizmenjeno u ugovor

Sadržaj FIDIC publikacije

c) Smernice

- Kratki komentari za pripremu tenderske dokumentacije
- Detaljne smernice i predlozi za izmene i dodatne pod-odredbe koje mogu da budu potrebne
- Primeri obrazaca za sredstva obezbeđenja i garancije koje se spominju u Opštim i Posebnim uslovima

Typical sequence of Principal Events during Contracts for Construction



Sadržaj FIDIC publikacije

d) Obrasci

Primeri pisama i ugovora koji se spominju u Opštim uslovima

Priprema ugovorne dokumentacije

Opšti uslovi uključuju brojne reference na podatke date u drugim dokumentima koji se odnose na:

- Dodatke Ponudi
- Posebne uslove
- Specifikacije (crvena knjiga) ili zahtevi naručioca (žuta knjiga)
- Dinamika
- Ugovor

Primer

1.1.2.3 „Naručilac“

„Naručilac“ označava lice navedeno kao naručilac u **Dodatku Ponudi** i sve njegove pravne sledbenike.

1.13 „Usaglašenost sa zakonima“

Izvođač se prilikom vršenja Ugovora pridržava važećih zakona. Osim ukoliko je drugačije navedeno u Posebnim uslovima:...

5.4 „Tehnički standardi i propisi“

Projektovanje, dokumentacija Izvođača, realizacija i izvedeni radovi treba da budu u skladu s tehničkim standardima zemlje... i ostalim standardima navedenim u Zahtevima naručioca koji važe za Radove, ili kako je definisano važećim zakonima

Primer – nastavak

OU pododredba

1.1.2.2 „**Poslodavac**“

„Poslodavac“ označava lice koje je u Dodatku tendera navedeno kao poslodavac i zakonski sledbenik pomenutog lica.

1.1.3.3 „**Period izvođenja radova**“ „Vreme realizacije“ označava vreme za završetak Radova ili dela radova (u zavisnosti od slučaja) prema pododredbi 8.2, kao što je navedeno u Dodatku Ponudi (sa svakim produženjem prema pododredbi 8.4, izračunato od dana početka“

Opšti uslovi

Uključeno u Ugovor, po navođenju

Primer:

„Opšti uslovi koji su ugovorni uslovi za postrojenje i projektovanje - izgradnju – za elektrotehničke i mašinske radove i za građevinske i tehničke radove po projektu izvođača, Žuta knjiga FIDIC, 1. izdanje 1999, izdavač Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils (FIDIC), Dodatak Ponudi i Posebni uslovi, uključujući izmene i dopune Opštih uslova ugovora. Opšti uslovi nisu obuhvaćeni ovim dokumentom i mogu se dobiti od Međunarodnog saveza inženjera konsultanata (FIDIC).“ Ponuđač je dužan da uz ponudu dostavi kopiju ove stranice, kao i kompletan odeljak 3, Posebni uslovi, parafirani od strane lica ovlašćenog za potpisivanje u ime Ponuđača.“

Glavne odredbe

Odredba 1: Opšte odredbe

Odredba 2 do 4: Naručilac, Inženjer, Izvođač – strane

Odredba 5: nominovani podizvođač (crvena knjiga), projektovanje (žuta knjiga)

Odredba 6-7: Osoblje i rad, postrojenje, materijal i zanatski radovi

Odredba 8 do 11: Početak, odlaganje i obustava, test po završetku, prijem radova od strane Naručioca, otklanjanje nedostataka – redosled događaja tokom perioda izgradnje

Odredba 12: Test po završetku

Odredba 13-14: Varijacije i prilagođavanja, ugovorna cena i plaćanje

Odredba 15-16: Raskid ugovora od strane Poslodavca

Odredba 17: Rizik i odgovornost

Odredba 18: Osiguranje

Odredba 19: Viša sila

Odredba 20: Tužbe, sporovi i arbitraža

Dodaci Ponudi

- Obrasci uključeni u Ponudu koje popunjava Poslodavac (uglavnom)
- Svaka stavka u Dodatku Ponudi odnosi se na pododredbu u Opštim ili Posebnim uslovima

Primer

Stavka	Pododredba Opštih uslova	Podaci
Ime i adresa naručioca	1.1.2.2 i 1.3	Ministarstvo finansija
Vreme za izvođenje radova	1.1.3.3	1015 dana
Elektronski prenosni sistemi	1.3	faksimil
Nadležno pravo	1.4	srpski zakon
Službeni jezik	1.4	engleski jezik
Iznos garancije o dobrom izvršenju posla	4.2	10% od prihvaćene vrednosti ugovora, u evrima
Obeštećenje za kašnjenje radova	8.7	0,1% od prihvaćene vrednosti ugovora, u evrima
Maksimalni iznos obeštećenja za kašenje radova	8.7	10% od prihvaćene vrednosti ugovora
Valute i razmere	14.2	100% u evrima
Minimalni iznos privremenih situacija	14.6	150.000 evra
Valuta/valute plaćanja	14.15	Evro (EUR)

Posebni uslovi

- imaju prednost nad Opštim uslovima
- Instrument poslodavca za uvođenje posebnih aspekata projekta.

Glavne stvari zbog kojih su odredbe u Posebnim uslovima presudne:

- Usaglašavanje s važećim zakonom
- Zahtevi tela za finansiranje
- Propisi i procedure Poslodavca

- Posebni uslovi pojačavaju i dopunjuju, po potrebi, Opšte uslove koji uređuju ugovor.
- U slučaju odstupanja između Opštih uslova ugovora i Posebnih uslova ugovora, odredbe Posebnih uslova ugovora imaju prednost.
- Odredbe članova koje nisu promenjene Posebnim uslovima ugovora važe u obliku datom u Opštim uslovima ugovora.
- Numeracija članova Posebnih uslova nije uzastopna, već prati numeraciju članova Opštih uslova.

Posebni uslovi

- **Promene treba da budu minimalne**
- Ne smeju da remete ravnotežu između ugovornih strana
- Važna stavka je **unakrsno proveravanje** Posebnih uslova u odnosu na sledeće:
 - Opšti uslovi
 - Tehničke specifikacije / zahtevi naručioca
 - Dinamike / Prilozi (npr. raspored isporuke)

- U Opštim uslovima ne postoji određena odredba koja zahteva da se u Posebne uslove uključe dodatni podaci
- Posebni uslovi će sadržati samo izmenjene odredbe, bez ponavljanja onih iz Opštih uslova koje nisu menjane
- **Razlog za svaku izmenu postojećih odredbi ili ubacivanje novih mora da bude jasan i isključivo u skladu s ostalim odredbama**

Priprema Posebnih uslova

U smernicama za pripremu Posebnih uslova, FIDIC navodi predložene formulacije – primer:

Pododredba 1.2 – Tumačenje

Nakon podstava (d), **ubaciti**:

Pod ovim uslovima, odredbe koje uključuju izraz „*Trošak plus opravdana dobit*“ zahtevaju da navedena dobit bude dvadeseti deo (5%) navedene Cene.“

Pododredba 14.7 – Plaćanje

U podstavu (b) pododredbe 14.7 **obrisati** „56“ i **zameniti** s „42“

Usaglašavanje sa zakonom i propisima

- Obrisati pododredbu 1.1.1.1 i zameniti je sledećim: „Ugovor“ znači Ugovor koji uključuje sve dokumente navedene u njemu.
- „Dodatak Ugovoru“ znači sporazum između ugovornih strana kojim se uvode izmene u ugovorne odredbe u skladu s procedurama po PRAG-u.
- „Zemlja koja ispunjava uslove“ znači država članica Evropske unije ili zemlja ili teritorija koja ispunjava uslove definisane Uredbom (EU) br. 236/2014

Ograničenje ovlašćenja inženjera

Inženjer je dužan da pribavi posebnu saglasnost Poslodavca pre nego što preduzme mere

Pododredba 3.2: Delegacija ovlašćenja

Pododredba 3.5: Dogovaranje ili utvrđivanje svake stavke koja menja Ugovornu vrednost;

Pododredba 4.4: Davanje saglasnosti podizvođaču za ugovor za koji je u ugovoru naveden drugi podizvođač;

Pododredba 5.2: Odobrenje dokumentacije izvođača (projekat).

Ograničenje ovlašćenja inženjera

Inženjer je dužan da pribavi posebnu saglasnost Poslodavca pre nego što preduzme mere

Pododredba 8.4: Dogovaranje ili utvrđivanje produžetka vremena za završetak radova;

Pododredba 8.8: Uputstvo Izvođaču da obustavi dalje radove;

Pododredba 10.1 Izdavanje Zapisnika o preuzimanju radova

Pododredba 11.9 Izdavanje potvrde o dobrom izvršenju posla

Odredba 13: Nalogom za varijaciju za koju se očekuje da će ovećati ugovornu vrednost ili na značajan način promeniti obim, prirodu ili kvalitet radova.

Pododredba 13.5: Davanje instrukcije za upotrebu iznosa za nepredviđene radove

Dodatno osoblje koje angažuje izvođač

Primer:

- Pre početka radova, Izvođač dostavlja Inženjeru za saglasnost imena i podatke ključnih stručnjaka koje Izvođač namerava da imenuje
- Osoblje izvođača radova, u skladu s njihovim ulogama i odgovornostima, mora da poseduje potrebne srpske licence pre stupanja na funkciju, u potpunosti u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji

Preuzimanje radova

„Izvođač radova je dužan da traži Inženjeru zapisnik o preuzimanju radova najkasnije 28 dana pre nego što će radovi biti završeni i spremni za preuzimanje po mišljenju Izvođača.

U roku od 28 dana od dana prijema zahteva Izvođača, Inženjer je dužan da:

(a) obavesti naručioca koji dostavlja izveštaj nadležnom organu da su radovi završeni i spremni za tehnički pregled; ili

(b) odbije zahtev, navodeći razloge i precizirajući radove koje Izvođač treba da izvede kako bi tehnički prijem bio moguć. Izvođač će zatim završiti pomenute radove pre dostavljanja daljeg obaveštenja u skladu s ovom pododbom.

Tehnički pregled radova i delova radova treba da bude u skladu s važećim zakonom i propisima i nakon potvrde komisije za tehnički pregled koju imenuje nadležni organ.

Odnos između Posebnih uslova i tehničkih specifikacija i zahteva naručioca

TS/ZN dopunjavaju uslove ugovora s dodatnim informacijama potrebnim za obavljanje radova

1.13 Usklađenost sa zakonom – Poslodavac je dužan da pribavi dozvole za planiranje, zoniranje ili slične dozvole za stalne radove, kao i sve druge dozvole opisane u **Specifikacijama**

2.21 Pravo pristupa gradilištu – Poslodavac je dužan da poštuje rokove i načine pristupa koji su navedeni u **Specifikaciji**.

4.1 Opšta obaveza izvođača – Dokumentacija izvođača mora da bude u skladu s **Specifikacijama**

4.18 Zaštita životne sredine – Izvođač je dužan da osigura da emisije, površinski ispusti... ne prelaze vrednosti navedene u **Specifikacijama**.

PODRŠKA EU U PRIPREMI PROJEKATA

Sva dokumenta, informacije, materijale i fotografije možete preuzeti na zvaničnoj internet prezentaciji EU PPF projekta

www.ppf.rs

Pitanja i pomoć

Robert Kartelo

EU PPF6 Stručnjak za nabavke i predavač

+381 11 40 40 721

Info@ppf.rs

www.ppf.rs

Hvala Vam na pažnji!